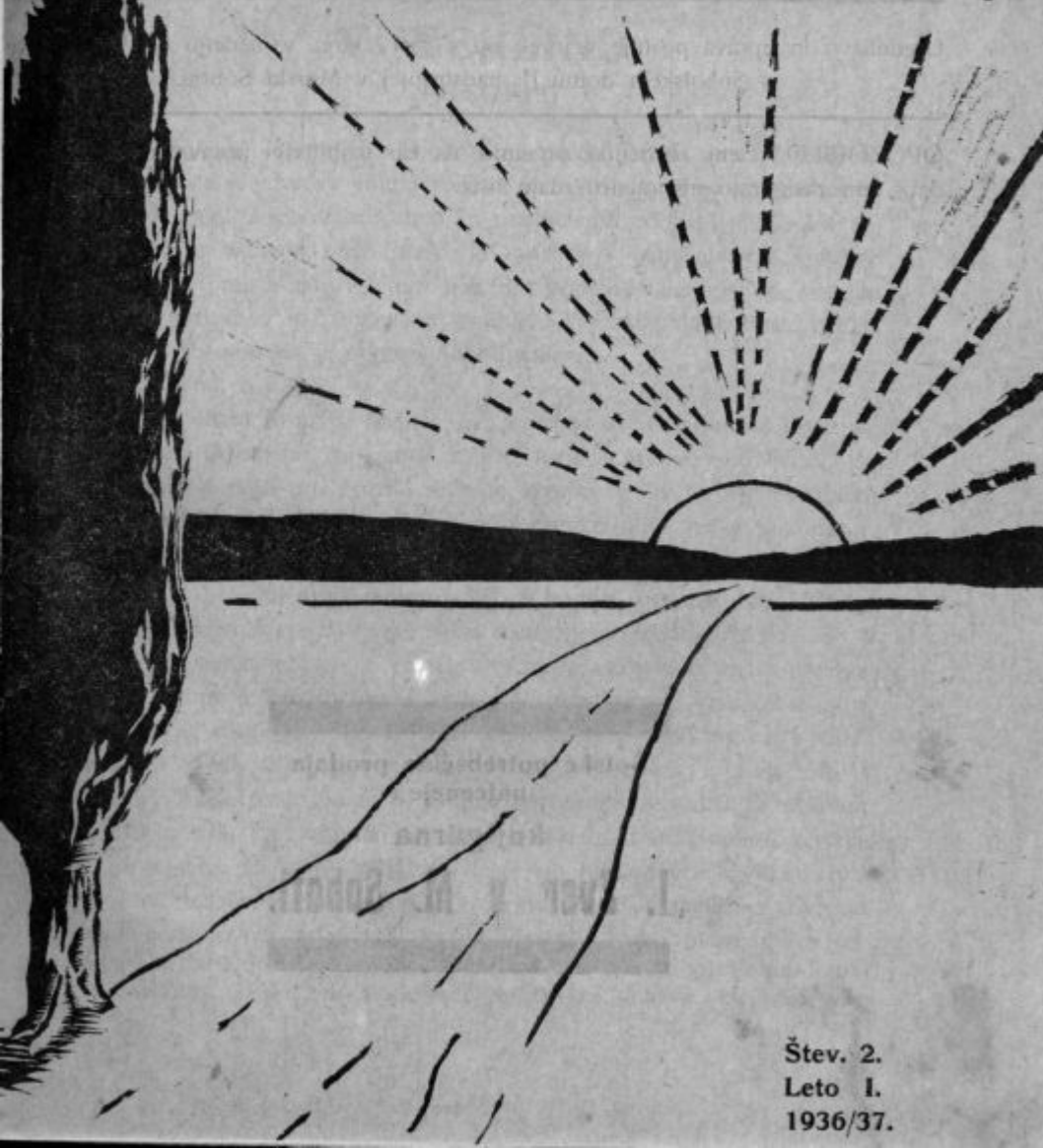

Poštnina plačana v gotovini.

MLADI DRELMUREC

Štev. 2.
Leto I.
1936/37.

Odgovorni urednik lista je dr. Vadnal Ludvik — Rokopisi in dopisi, ki so namenjeni za objavo v listu, se pošiljajo na naslov: Franc Šebjanič, Murska Sobota, Cvetna ul. 13. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво lista: Talanyi Franc, Murska Sobota, Šolska ul. 7. Na upravnišтво se naslavjajo naročila in reklamacije.

Mladi Prekmurec izhaja v M. Soboti med šolskim letom vsakega 15. v meseecu. Izdaja ga Sokolsko društvo Murska Sobota. — Tisk Prekmurske Tiskarne, za tiskarno odgovoren Hahn Izidor, Murska Sobota.

Celoletna naročnina 20 Din, polletna 10 Din. — Posamezna številka 2 Din. — Celoletna naročnina za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo in uprava posluje v torek od 11—12. ure, v nedeljo od 9—10. ure v Sokolskem domu (I. nadstropje) v Murški Soboti.

OPOZORILO! Cenj. naročnike prosimo, da kar najhitreje poravnajo naročnino, da s tem zasigurajo nemoteno izdajo lista. **UPRAVA.**

Šolske potrebščine prodaja
najceneje
knjigarna

I. Zver v M. Soboti.

KURENT.

V BERLINU (POTOPIS)

To sonce je strašno! Nepremična rdeča krogla sredi svinčeno-modrega neba izžareva silno vročino, ki žehti nazaj od razmehčanih asfaltnih cest, pločevinastih streh in neometenih rdečih zidov. Na avtomobilih se vžigajo svetli bliski, ki zarežejo v izmučene oči kot nož. Vzdušje je prenasičeno z onim tipičnim vonjem vele mest, z vonjem ženskih parfumov in bencinskih izpuhov, ki tako sladkobno žgečka nosnice, obenem pa je zopern do bljuvanja.

Berlin!

Pogledam tovariša. Nemec je, brezposeln potepuh iz Danziga. Glavo ima sklonjeno, oči napol zaprte, ustnice grenko skrivljene. Po bronastorjavi polti mu polzijo srebrne kapljice potu... Meni se megli pred očmi, v usta mi silijo neprestano grenke sline, jedke in zoperne, pa jih ne upam izpljuniti, da bi obenem ne bruhnil...

Že od včeraj nisva jedla, danes pa hodiva spet vse dopoldne po neskončni Hamburgerchaussie, skozi raztégnjena predmestja. Hočeva v Berlin. Za nama je Nauen, za nama vojaška vežbališča, enaka prekrasnim nasadom, v katerih moreš celo s ceste opaziti pasoe se srne, ne smeš pa stopiti s ceste v senco jelk, od vsepovsod ti grozi s tabel: Verboten! Toda saj midva ne smeva počivati, danes morava biti v Berlinu! Pa se vlečeva naprej, mimo ogromnih železniških delavnic in tovarn, čijih črni dimniki molijo v nebo mrzli in samotni, ker danes je nedelja. In mimo prijaznih delavskih hišic z vrtički, ki so zbrane okrog tovarn, kot okrog velikih cerkva, svetišč današnje Evrope. Nehote mislim na vasi v naši daljni Sloveniji. Kako prisrčno in zagnljivo se stiskajo tam hiše ob cerkvico...! Na klopica pred nizkimi hišicami, ki so zelo podobne zabojem za sladkor, klepečejo de-

belušne, prijazne nemške mamice in se dobrohotno ozirajo na naju. Seveda, tudi njihovi sinovi mogoče blodijo kje brezposelni.

Ko prideva do nekega železniškega križišča, je prehod zaprt. Sedeva na obcestne kamne in čakava, da zdrvi brzovlak mimo. Tudi avti na oni strani morajo čakati. Vsi prihajajo iz Berlina, v nepretrgani procesiji, vsi hočejo ven v hlad in svežost zelene Heide in pomorjanskih jezer, krepiť svoje, od vlemesta razrvane živce. Iz avtov kukajo ljubke otroške glave s smejočimi in željnimi očmi. Blede ženske z značilnimi nemškimi, nelepimi obrazi, mrtvo ždijo pogreznjene v sedeže. Možje v rjavih jopičih in z bedastimi, dobrodušnimi obrazi pa si kličejo od enega avta do drugega, med tem, ko čakamo, v svojem smešnem berlinskem dialektu:

„Wo fährste hin, Fritz?“

„Nach Oranienburg! Kommste mit?“

Nee! Biste blöde? Da haste ja gar nisch sehernes!“

„Halt's Goschen! Iche weez schon!“

Tedaj pribobni brzovlak in je že mimo. Berlinčani se odpeljejo, midva pa ne moreva več vstati. Kolena so čisto trda, stopala razboljena in ožuljena. Najraje bi spala. Pa to ne gre.

(Se bo nadaljevalo.)

KURENT.

O POLNOČI

Nekje v temi bije ura polnoči.
Tiho drsi natakár med mizami,
bled, s črnimi kolobarji krog trud-
[nih oči
in ugaša luči . . .

Kaj, smo res ostali le še mi?
Strmimo se tesneje v krog,
bratje,
kot gruča otrok,
ki se temé boji!

Pijte, bratje!
Pozabite vsaj nocoj,
kaj mraz in glad je!
Nočem, da ste žalostni z meno . . .!

Da, veste, nocoj je vgasnila
zadnja luč, ki mi je še svetila
v duši kot rdeč plamenček večne
[luči
v zaklenjenem templju opolnoči . . .

Bratje moji!
Naše duše so mračni templji
in naši oltarji so prazni.
Brez kazni
smo pometali
z njih bogove, katerim smo doslej
mladost
in ponosne mladeniške sanje
žrtvovali . . .
Bogovi so mrtvi! Pozlačen gnoj!
Ne, ne verujemo več vanje
nocoj . . .

Pa kaj bi žalosten obraz!
Pijmo in veseli bodimo!
Nocoj plačujem jaz!

In potem pijani zaspimo
z glavo med dlanmi
in pozabimo,
da se jutri spet zbudimo
v meglene dni,
brez ciljev, brez luči . . .

Slavko čaka očeta . . .

(En del mladinske igre »Slavček«.)

Pozorišče: Cesta. Ob strani gostilna z izhodom na cesto.

(Ko se dvigne zastor, je slišati iz gostilne govorjenje in kričanje. Vmes se čuje pesem popotnika, ki za trenutek preglasi hrup.)

Popotnik: (poje v gostilni)

Pa prišel dan bo, ko obstal
bom v svetu širnem truden zlob.
Ob beli cesti bom skopal
zapuščen svoj samotni grob.

(Ko utihne pesem je slišati še glasnejše smejanje in žvenket kozarcev. Čaša se je razbila . . . krik nato zopet smeh. Vmes akordi na kitari.)

Glas: Nehaj, stari . . .

(Smeh. Nekdo poje z pijanim glasom. Z desne preko odra prihaja že pijan delavec. Za trenutek se ustavi pod svetiljko in trdih korakov krene proti vratom. Hrupno odpre in zapre vrata za seboj. Komaj prav izgine v gostilni, priteče za njim Slavko.)

Slavko: (kliče že med potoma) Atek . . . atek . . . moj atek . . . ali slišiš svojega Slavčka!

(Obnupno obstane pred zapahnjjenimi gostilniškimi vrati in se ne upa naprej. Počasi se okrene ter odide proti svetiljki.)

Iz krčme: (popotnik s slabim glasom)

Ubog sem človek v svetu sam
nihče, nihče ne mara za me . . .

(Ostalo besedilo prevpije hrup gostilne in veter ki zaveje močnejše preko odra. Slavko se tesneje zavije v borno suknjo. Nekje v daljavi je zalajal pes.)

Slavko: (za nekoliko časa dvigne roke proti razsvetljenim oknom) Atek, moj atek, ali me res ne slišiš? K mamici pridi domov . . . čaka te . . . tudi mene čaka. Atek, mamica te kliče in tvoj Slavko . . .

(Glas mu zamlra v vetru, ki močnejše zaveje preko odra. Vmes šum padajočega dežja na listje dreves.)

Slavko: (silneje) Atek, atek pridi . . . Tako mrzlo mi je . . . in strah . . . Atek, Slavko si ne upa sam domov, ker bo mamica žalostna, če pride brez tebe . . . Atek, moj atek, ali me slišiš?

(Vse bolj pada dež. Vse močnejše narašča burja.) Na pragu gostilne se prikaže delavec. Za trenutek obstane na pragu, si zavilha suknjo in stopi na cesto. Odhaja proti desni. Slavko se boječ stisne k zidu.)

Slavko: Oče!

Delavec: (zagleda dečka pod lučjo) Fantè, kaj se potikaš ponoči krog oglov. Domov pojdi... (z zamolklim glasom nekaj zamrmra ter odide na levo).

Slavko: (ki se je za nekaj korakov umaknil, pride bližje in se nasloni na zid) Ni bil... atek ni bil... In jaz sem tako lačen, tako lačen! O, da bi imel vsaj tisto skorjico kruha, ki jo je oče danes zjutraj pustil na mizi... Tako lačen sem... (glasnje) Atek pridi, da greva domov.

(Burja mu preseka glas. Na pragu gostilne se prikaže popotnik. Obotavljajoč stopi v neprijazno noč. Zavije se v suknjo in stopi proti sredini odra.)

Slavko: (presenečen) Ali si ti atek?

Popotnik: (začudeno obstane ter stopi proti dečku) Deček ti si! Svojega ateka čakaš, njega kličeš? Pojdi raje domov!

Slavko: Ne, ne... brez očeta se ne vrnem domov... Mamica me je poslala in čakati moram. Moram! Drugače bo zopet žalostna. Mogoče se bo še jokala, in tega se bojim.

Popotnik: Pa vendar ne boš tukaj čakal v burji in dežju. Ali te nič ne zebe?

Slavko: In še kako... In lačen sem tudi... Dobri mož, ali imate košček kruha za mene... Samo košček... potem bom spet lažje čakal...

Popotnik: (išče po žepih) Majhen košček ga res še imam. Tudi jaz nisem še danes nič večerjal in najbrž tudi ne bom. Pa si deliva deček. (Prelomi kos kruha in mu ga da. Slavček hlastno seže po njem.) To si bom pa še prihranil za jutri... Cesta me čaka... me kliče... ure na njej so brezkončne... popotniku je treba vsaj grizljaja, da se izogne večnemu počivanju. (Govoril je zamišljeno.)

Slavko: (presliži) Hvala dobri mož... hvala...

Popotnik: In sedaj pa, pojdi deček domov!

Slavko: Ne, ne... saj atek bo itak kmalu prišel. Gotovo ve, da je mamico strah, če mora biti sama doma. Pa tudi mene. — Slavčeka tudi!

Popotnik: (se trudno nasmehne) Ne deček vsi tukaj notri (pokaže na gostilno) so pozabili, da doma čakajo mamice, in da so njih Slavčki lačni, kakor uboge ptičice po zimi.

Slavko: Ne, ne; oče na mene gotovo ni pozabil.

Popotnik: Ne vem deček! (prestane).

Delavec: (ki je prej odšel proti desni, se z iste strani vrača. Roke ima v žepu, nekaj nerazložno mrmra pred se) Vreme pa takšno... kakor divja jaga... Prideš domov: soba je mrzla... lonci na štedil-

niku prazni ... če ni nič večerje, pa gremo nazaj ... gremo nazaj ... tako uideš emeru, pa se kar čez glavo spet zakotališ v petje, veselje ... Ha ha ha ... (obstane na stopnicah) Vreme pa takšno ... še psa ne bi nagnal na cesto ... (hrupno odpre in zapre vrata v gostilno).

(Popotnik in Slavko tesno objeta stojita ob zidu.)

Popotnik: (zre za njim. Zamišljeno) In Slavčki čakajo zaman doma ... in mamice poslušajo zaman v gluho noč.

Slavko: Zopet mi je tako mrzlo ... mrzlo (se strese).

Popotnik: Zato pa pojdi domov ... Nekaj mi pravi, da pojdi k mamici ... Slab si ... Bolan si Slavček ...

Slavko: (trnasto) Ne, ne, čakati hočem, saj kmalu pride ...

Popotnik: Ali čuješ, kako veter poje v vrhovih in kako dež udarja na razprostrte veje? Pojdi deček, greva. Tebe čaka mamica doma, mene široke ceste, da me popeljejo sam Bog ve kam.

Slavko: Le malo, prav malo še hočem počakati, potem bom pa šel k mamici. Nič me ni strah. Angel varuh je pri meni, jaz to vem, ker mi je mamica to povedala. In danes me še bolj čuva ... saj sem radi mamice tukaj ... ki ne more iz hiše ... ki hoče, da bi bili danes vsi pri njej ... Tako je rekla ... me poslala na cesto po očeta ... in se obrnila s sklenjenimi rokami proti oknu ...

Popotnik: (se uda) Pa čakaj deček (ga pogladi po laseh) Zavij se tesneje v suknjico in stopi tesneje k zidu, da ne boš preveč moker. Mogoče pa tvoj atek res kmalu pride. Mogoče ... do takrat pa te varuj tvoj angelček varuh ... Mogoče ti je samo ta še ostal ... Lahko noč Slavček! (počasni korakov odhaja na desno).

Slavko: (se zavije tesneje v suknjico in napeto posluša oddaljujoče se korake. Z medlim glasom) Lahko noč dobri mož ... lahko noč ...

Slavko: (naslonjen na zid. Glavica mu je omahnila na stran. Začetek monologa glasnejši, proti koncu tišje. V daljavi bije ura devetkrat. Iz gostilne se ponovno čuje hrup.)

P a v z a.

O sej bo kmalu prišel ... Mamica ga čaka. In atek to ve, saj mu je zjutraj rekla, ko je odhajal na delo: Pridi ... Slišal sem ... Zato bo kmalu prišel. In šla bova domov. Prijel me bo za roko in rekel: „Priden Slavček moj, dolgo si moral čakati. Sedaj pa pojdiva domov k mamici, da je ne bo strah ... da ne bo tako sama ...

(Premor. Besnenje viharja polagoma poneha. Luč za nijanso svetlejša. Rdečkast soj.)

Slavko: In velik zavitek bo imel v rokah. Skril ga bo pod suknjo, da ga dež ne bo razmočil ... Gotovo bodo same dobre reči v njem ...

(Vihar še bolj poneha. Svetloba narašč. Hrup v gostilni je popolnoma potihnil. Tema za okni. Luč ob hiši je ugasnila. V daljavi vibrira vijolina.)

Slavko: Doma pa bo topla sobica ... In luč bo gorela na mizi ... Okrog nje pa bodo sedeli mamica ... atek ... in Slavko ... Pa bo atek razgrnil zavitek ... in medeni kolači se bodo raztorklali po mizi ... veliki in sladki, kakor sam med ...

(Vihar je popolnoma utihnil. Rdeča svetloba prihaja v polno luč. Iz ozadja je čuti naraščajočo godbo.)

Slavko: ... In atek se bo smejal ... in mamica se bo smejala, kakor že dolgo ne ... in zdrava bo moja mamica ... pogladila me bo po laseh in meni bo toplo ... tako toplo ... kakor v kožuščku ... dobra moja mamica: Hvala ... hvala ...

(Polna svetloba. Godba stopa v ospredje.)

Slavko: (pade na kolena, ter se vsede naslonjen na zid) Joj, to bo lepo ... pa medeni kolački ... In ko bom nekoč velik gospod ... ko se bom vrnil od dobrega kralja ... bom imel mnogo denarja ... pa bom kupil medene kolače.

(Svetloba zopet pojenjuje. Tudi godba postane vse tišja.)

Slavko: (z pojemajočim glasom) Bom kupil ... za ateka ... za mene ... za mojo mamico ... mojo mamico ... (omahne na tla in nerazločno šepeta zadnje besede).

(Za trenuiek je vse tiho na odru. V naslednjem trenutku pa se zopet prižge obcestna svetiljka in luč zf okni. Iz gostilne se čuje glasno kričanje. Burja neusmiljeno zaveje preko odra. Vse to le nekaj trenutkov. Popolna tema.)

KURENT.

POSLUŠAJ, DRAGA!

Poslušaj, draga, krik mladega orla
s samotne pečine!

— V silnih lokih orjejo moji bratje sončne sinjine,
njih vriski svobodno done v brezbrežne daljine ...

Jaz pa ždim
z zlomljenimi krili vrh skalin
ter zaman, zaman hrepenim
za svojimi brati v objem svobodnih višin! ...

Oj, pridi, deklé,
poljubi me na ranjena krila
in spet bodo svojo mlado moč zadobila!
Z zaupanjem jih bom razpel in vzletel
s ponosnim krikom k svojim bratom v višine,
kjer bom zapel bojno pesem svobode
nad od črnih krokarjev zasenčenimi polji
svoje domovine! ...

Pred konferenco

V četrtek popoldne se je zbrala družba študentov v mestnem parku. Med njimi sta bila tudi Janez Podbregar in sošolec Plavnik. Podbregar je stal sredi gruč in razlagal tovarišem kako bo s konferenco. Plavnik pa je stal potuhnjeno izven tega kroga in pazil na besede. Vsem se je čitalo z obrazov neko pričakovanje, neka negotovost.

Na vrsto je prišla matematika.

„... Saj mene sploh ne more vreči“, je zatrjeval Podbregar in se tolkel po prsih. „Kako neki? Saj sem pisal tri naloge pozitivno, le enkrat sem ustmeno polomil. Če me vrže, mi stori krivico.“

„Zgodi pa se še lahko, da z menoj padeš“, se oglasi nekdo iz družbe.

„Kaj? Primojduš! Samo naj poskuša, če si upa!“ se je rotil Podbregar. „Jaz prinesem od nekod ročico od voza in ga počakam. Bo že potem videl, kdo sem jaz. Vse kar je prav!“

Tovariš Plavnik, ki mu je za prejšnje besede ni bilo toliko, je zdaj kar napenjal ušesa, da je lahko slednjo ujel. Z nekaj koraki se je celo približal k Podbregarju, da bi mu ne ušla kaka beseda.

Pozabil sem še povedati, da je bil z profesorjem matematike zelo dober: gotovo boljši od vseh drugih. Skoraj vsak dan je zabil pri njem. Komaj je pospravil kosilo, je že hitel po ulici proti njegovemu stanovanju. Vračal se je šele pozno večer. Kaj sta delala vse popoldneve, ni nihče izvedel; gotovo pa je, da je Plavnik marsikoga spravil pod profesorsko „piko“.

Sprva se za vse to ni nihče zmenil. Pozneje pa, ko so se kazale razlike med njim in drugimi bolj jasno, je razred svojega sošolca Plavnika zamrzil do skrajnosti. V šoli je bil vedno posebna sraka; nikoli ni bil podvržen isti strogi disciplini kakor ostali. Če so vsi dobili dvojke, on je ni. Bil je vedno izjema. Zato ni čudno, če so ga končno že vsi sovražili in čakali ugodne prilike, da se maščujejo. Včasih so snovali proti njemu in profesorju tajne zarote, a ko je bil čas izvršitve, se je vsak zbal paragrafov.

Proti večeru istega dne je hitel Plavnik zopet k profesorju. Kako tudi ne bi? V parku je slišal mnogo novega, ko so se pogovarjali o profesorjih. Glavni cilj njegovega obiska pa je bil, da pove profesorju kar je slišal od Podbregarja in nekaterih tovarišev. Kar hitel je po ulici, da ne bi pozabil med potjo kake važne besede.

* * *

V petek, dan pred konferenco, so imeli prvo uro matematiko. Profesor je vstopil ves srdit v razred. V roki je nesel štiri kose krede

in zelenkasto črno knjigo — razrednico. Lase je imel vse križem zmešane in zdelo se je, da se je to jutro pozabil počesati. Z enim samim ostrim pogledom je ošvignil razred in velel s strogim glasom: „Sedite!“

Učenci so sedli in čakali koga bo prvega poklical k tabli. Podbregar je sedel v predzadnji klopi, gledal nepremično pod klop in prebiral „Slovenca“; ves je bil zatopljen v članek „Glasovanje v Po-saarju“... V razredu je vladala mučna tišina, kakor je bila navadno le malokdaj. Slišalo se je le brenčanje muh, ki so se sprehajali po stropu, od časa do časa pa je zašumel časopis, ki ga je Podbregar obračal.

Profesor je vpisal v dnevnik in ga vrgel v kateder.

„Prinesite geometrijsko orodje!“ je velel strogi glas. Nato je privlekel iz žepa svoj zvezek, kamor je zapisoval ocene in brskal po njem. Tega črnega zvezka so se učenci veliko bolj bali ko profesorja.

Prvega je poklical k tabli Sadnika, nato Šimca in Zenkoviča. Prvi je računal naprej, druga dva sta pa za njim popravljala. Profesor ni pomagal ničesar. Sedel je na stolu, se gugal, dvigal desno nogo na kateder in švigal s svojim pogledom sem ter tja po razredu, da ni mogel nihče ničesar prišepetavati.

Podbregar je še vedno čital... Le enkrat je leno privzdignil glavo in pogledal proti črni tabli, na kateri so bili razmetani računi. Zopet se je sklonil in čital naprej, saj mu ni bilo vse to nič mar. Vprašan je bil že davno, zato je sedel brez skrbi. Ker pa mu ni bilo, da bi poslušal sošolce, ki so bili vprašani, je čital rajši kako knjigo ali časopis.

Kakor v sanjah je zaslišal svoje ime. Ni verjel, da ga je profesor poklical, zato se tudi ni dvignil. Čital je mirno naprej.

Zaslišalo se je glasneje: „Podbregar, ali spite? — Pojdite k tabli!“

Brž je potisnil časopis v predal in počasi vstal. Šel je opotekajoč se, kakor bi bil pravkar vstal iz postelje. Bil je ves zmeden; njegove misli so bile vse druge, samo pri matematiki ne. Tokrat je bil popolnoma nepripravljen.

Tabla je bila obrisana z mokro gobo, in onih treh ni bilo več zunaj.

Leno je prijel za kredo; roka mu je trepetala, srce mu je močno bilo.

„To delajte!“ mu je velel profesor, ne da bi ga pogledal.

Dal mu je knjigo in mu pokazal nalogo. Podbregar je pisal nastavek.

„Le brž! Le brž!“ se je oglasil profesor.

Podbregar je delal in delal. Kar preseka molk sikajoč glas profesorja: „To je napačno! Zbrišite, da ne bomo izgubljali časa!“

Prijel je gobo, jo stisnil od jeze, da je zaškropilo na vse strani, celo na profesorjev zvezek na katedru. Toda zopet se je pomiril.

„Pa delajte to! Če pa tega ne boste znali, pa padete!“

Podbregarju je srce močno zatrepetalo. Kri mu je šinila v glavo. Za hip je obstal in buljil v knjigo, toda videl ni ničesar. — Kako to, ali je vendar mogoče! si je mislil. Saj sem pisal naloge vse pozitivno! — Jeza ga je zgrabila, stiskal je pesti in hipoma se je čutil neizmerno močnega, da bi se ne bal nikogar v razredu, niti profesorja, niti samega ravnatelja, če bi zdaj prišel. Pozabil je na paragrafe, na dom, na mater, na vse. Nič bi mu ne bilo, če bi ga pri priči vrgli iz šole.

Zaženem ga skozi okno, če se mi ne posreči naloga — si je mislil.

Zopet je pisal okorne številke. Ves razred je molčal, niti najmanjšega šuma ni bilo slišati. Vsi so strmeli v tablo in pričakovali odločitve.

Profesor se ozre na tablo, gleda nekoliko časa, naposled pa veli z mirnim glasom: „Pojdite v klop! Prvo polletje boste padli! Le pripravite si vašo ročico, ali pa kar ves voz, da ne bo premalo.“

„Kakšno . . . ? Kaj . . . ?“ je brž zjecljal v zadregi Podbregar.

„Že veste sami kaj! Tudi jaz vem! Mislite, da jaz ničesar ne vem, kaj se govori v parku?“

„A tako?“ je vprašal začuden Podbregar, ki je takoj vedel zakaj gre. Vedel je, da mu je vse izblebetal Plavnik.

„Da, tako! Le sedite!“ mu je odgovoril profesor in pisal nekaj v svoj zvezek.

„Saj vem, kdo vam je vse to povedal“, je kričal ogorčeni Podbregar. „Ta prokleti Plavnik, ki čepi vsak dan pri vas!“

Srdito je pri teh besedah stisnil pesti, stopil za korak naprej, kakor bi hotel pograbit profesorja in ga zdrobiti. Toda noga mu je zastala. Dvignil je le desnico, v kateri je imel kredo in jo vrgel profesorju v obraz, ne da bi vedel kdaj in kako. Profesor je prebledel, najbrže bolj od jeze in strahu, kakor od bolečine.

„Le še bolj! — Dolj z njim! — Poči vraga!“ in podobne opazke so se hkrati oglasile iz razreda.

Študent Plavnik je vstal in hotel k profesorju, da bi mu morda pomagal. Preden pa je stopil iz klopi, mu je priletel v hrbet poln črnilnik in črnilo je steklo po njegovi, skoraj še novi suknji. Od nasprotni strani je priletel ogrizek, zopet od druge je padla zaušnica ali pa trda pest; vse se je zgodilo, preden se je sploh zavedal. V razredu je bil šum, kričati pa nihče ni upal.

Podbregar je šel v klop. Ko se je šum nekoliko polegel, je profesor ves preplašen vstal, vzel svoj zvezek in govoril: „Povedal vam bom ocene prvega polletja.“ Čital je po vrsti in od jeze škripal z zobmi. Podbregarja je spustil.

Ko je končal, je odšel sredi ure iz razreda proti zbornici. V vseh razredih je vladala tišina, le iz tega se je raztegal po hodniku grozen krohot in opazke: „Dol z njim! — Dol matematični paragraf!“

Čaláren Peti

Živo je ednok v ednoj vési eden jáko zaviti, jáko jálen člověk, koga so vu krajini čaláren Peti zvali.

Ka zakaj so ga za čalárnoga Petiva zvali, tô v-példaj razložim, ali telko záto že naprê odkrijem, ka so njega bogme záto tak zvali, ka je vsákoga znoro, ki se je dao znoriti.

Ednôk je tak Čaláren Peti pôleg návade vu krêmi sedo, gda na njega vdárita dvá konjenika, šter-va sta že nika čula odnjega i tak se preci v-njega vjêta :

— No Čaláren Peti, náj znori, či boš mogao.

— Jas nikoga nenorim, moja gospoda, — se odpovedáva on — či bi glih znao, bi nebi šteo i či bi šteo, nebi mogao.

No náj pa moreš znoriti, tečas od etec neva šla vkraj.

— Bôg si z vama, tak tû ostanta do smrti, jas vâj neznorim, ár sem jaz pravičen člověk.

Z-tém je k-krčmári šô i vkraj ga je zézvao, skrivomá njemi je naprê vô pláčao dvajsti litrov vína, potom je nazáj prišao k-konjenikom, doj si je seo i zapovedao si je vino i tima ovima tûdi.

Vsigdár kelkokoli krát si je dao po pôlitri prinesiti je hôbo doj vzéo z-gláve i pítao oštarjáša ! jelibár, ka je tô víno pláčano ?

Konjenika sta zaprvá nê štela njegovoga vína piti, zakaj bi na njidva trošo svoje pêneze ? Ali Peti njidva je v-edno ràtao naj pijéta, ár on takšo hôbo má, štero či v-tla vdári, — vse vino vô pláča.

Konjenika sta sküsila tê rêči pravico, i kelko pámeti sta mela, sledi sta njemi ešče vervala, prisiljávala sta ga, naj njima tô hôbo odá.

— Ne odam je bogme, nê jas, niti za dvêsto rajnški nê — protivio se je Peti.

— Za trí stô jo pa dúnok tá dáš, — sta se žnjim pogájala i nikak sta njemi nê dála méra, dokeč sta ga nê na njé vzela, da njima je hôbo odao.

Včasi sta žnjôv probo napravila, i oštarjáš je uprav vadlúvao, ka je vino pláčano, štero sta na Čalárnoga Petiva hôbo zapovedala, ár je že naprê vrôke vzéo cêno.

Deška sta se radúvala. kúpúvala i pilá sta na hôbe poštenjé, i gda sta se že od njé té dobre lastivnosti zadosta ogvúšala, sta dale šla vu sosedne vési oštarijo, sebé z-hôbov produkálivat.

Ali tû sta se nasádila, spilá sta víno, vtla sta vdarila hôbo, ali oštarjáš je nika nê šteo znati od toga, ka bi vino vô bilô pláčano.

(Dale sledi.)

6. dec. t. l. je umrl v Ljubljani eden izmed najbolj priljubljenih slovenskih in jugoslovanskih skladateljev, prof. glazbe Emil Adamič.

Pokojnik, eden izmed prvih, ki so prihiteli z onstran Mure k nam in nam pokazali lepoto slovenske glazbe, je bil plodovit skladatelj. Napisal je nad 300 glazbenih del, ki so se narodu zelo priljubila.

Večen mu spomin!

Pred kratkim je minilo sto let, odkar je objavil Jan Kolar v listu „Hronka“ svojo znamenito razpravo „O literarni vzajemnosti med slovanskimi plemeni in narečji“.

On, propovednik Slovanstva, mislec in pesnik, nam je dal s to svojo razpravo program — po katerem se vedno bolj dela — po katerem moramo delati zlasti mi, ki gremo naprej, kakor pravi Župančič.

POGOVORI.

S. Panonski. Motite se, ako mislite, da sta tisti Vaši črtici (po mojem ništa!!) pripravi za objavo.

„Na pokopališču ni niti povsem dobra naloga (nekateri stavki so tako skrupucani!), boljši je „Večer“ — toda tudi ta še ni ugoden za tisk — ob katerem upam, da se boste še oglasili.

J. J. K. „Spomin na dom“ ni ravno slaba pesem, toda ker bi potrebovala mnogo „pile“, mi povsem ne ugaja. Morda pa kedaj vendar pride opiljena v list.

A. A. Vaša križanka je že dobra, vendar me odbija, ker je kaj navadne oblike, pa tudi „kunštna“ ni. Pošljite mi kaj novega. Tisto bom potem z veseljem uporabil.

Slavko. Oris „Mimo okna“ zaostaja za Vašimi prejšnjimi deli. Zdi se mi, da je v hitrici vržen na papir, zato upam, da ga temeljito popravite in mi ga potem pošljete. O drugi pošiljki prihodnjič!

Kurent. Kar ste mi dosedaj poslali, bom najbrže vse uporabil. Pozdravljeni!

J. K. Vse Vaše stvari bom v doglednem času spravil v list. Le to Vam povem: Podobna dela, kot je Vaš „Grob ob morju“ so že izšla v drugih listih; kljub temu pa bom Vaše delo priobčil, ke jer dobro pisano.

Vsem. Pišite čitljivo in na eno stran!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem sodelavnikom in čitateljem lista!

Uredništvo in uprava.

ZLOGOVNICA

Sestavi iz zlogov ba, be, ca, da, do, i, ki, na, no, o, ma, ral, rel, ša, u, vau, vi devet besed, ki pomenijo :

- 1.) čas,
- 2.) pogorje v Rusiji,
- 3.) siromaštvo,
- 4.) dom. žival,
- 5.) ptič,
- 6.) tekočina,
- 7.) up,
- 8.) moško krst. ime,
- 9.) dež (srbohrv.).

Začetne črke besed, če jih postaviš pravilno eno pod drugo, ti dajo mesto v zetski banovini.

Š.

POSETNICA

Tine K. Troh

Sinj

Kaj je po poklicu ta gospod?

Š.

LITERARNA.

Lepota
Zaroka
Nacija
Sofija
Konec
Carina

Vzemi iz vsake besede po dve (kjer je krajša tam eno) črki, tako, da dobiš naslov knjige, kateri določi pisca.

Kdor pošlje do polletja (to je do 1. feb. 1937.) največ pravih rešitev, dobi lepo knjigo. Rešitve te številke morajo biti poslane uredništvu do vključno 5. januarja.

ŠTIVAN ERNEST

MURSKA SOBOTA

Fotografski material

Sportne potrebščine

Kolesa

Radio aparati

Pisalni stroji

Tudi na
OBROKE.

Najcenejše!

Najboljše in najcenejše

žarnice in baterije

dobite pri

G. Dittrich

Najboljše in najcenejše

sraice

Vam nudi tv.

CVETIČ JANEZ

tvornica perila

Murska Sobota

RADIO-APARATI, ŠIVALNI IN PISALNI STROJI, KOLESA, OTROŠKI VOZIČKI IN ELEKT. ŽARNICE

Na male mesečne obroke!

Po zelo niski ceni!

Rituper Alojzij, Murska Sobota.